

4 CENTESI

4 PARE

4 HELLE

Prodorba za Monari je
naša 4 K za 3 mjesec.
Pojedini broj 4 nare.

Abbonamento per la
Monarica: Corica 4
per 3 mesi. Un singol
numero 4 cent.

Abbonament für die
Monarica: Corica 4
für 3 Monate. Ein einzel
4 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki utorak, četvrtak i
subotu u 3 ure po podne.

Esce ogni Martedì, Giovedì e
Sabato alle 3 pom.

Erscheint jeden Dienstag, Do-
nerstag u. Samstag um 3 nachm.

Za vršenje objava u
„Malom opšastku“ plaća
se za svaku ried 9 para.
Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel „Notiziario d'affari“
si paga per ogni parola
2 cent. (tassa minima
30 centesimi).

Jedes Wort im „Kleinen
Anzeiger“ kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

Uprava i uredništvo

Amministrazione e redazione

Administration und Redaktion

Tiskara LAGINJA i dr. PULA — Via Sinfia br. 1.

Najnovije.

Zagreb 5. Oslavka Rauchova je primljena. Banom je imenovan bivši ministar za Hrvatsku Nikola plem. Tomašić.

Prag 4. Njemački zastupnici tek jučer sazvanoga češkog sabora počeli su danas obstrukciju, i to samo s razloga, što je saskorski predsjednik ustanovio dnevni red tako, da se najprije bira proračunski odbor, a zatim tekar odbor za jezičnu zakonsku osnovu i za osnovu o okružnim oblastima.

Prag 4. Vodstvo svih čeških stranaka (narodno vijeće) izdalo je za sve stranke obvezatnu izjavu, da nepuste dieliti kraljevstvo Češko, ni u zakonskom, ni u pravnom pogledu, kako bi htjeli Niemci.

Beč 4. Glasilo ministarstva vanjskih poslova „Freundenblatt“ donosi znamenit članak u kojem kaže, da će se morat mienjati također nutnja politika (u korist Slavena), ako se Niemci nesklone biti popustljiviji u svojim zahtjevima, osobito u Češkoj.

Beč 5. O popunjenju ministarstva, kako ga je zahtijevala „Slavenska Jednota“ vlada ni ne misli (Uspjeh onih velikih politika slavenkih, koji su pokopali odesiti postupak u parlamentu. Op. Uredn.).

Političke vesti

Austrija i Rusija.

Mnogo se piše i govori od jedno pet-najst dana o tom, da se Austrija i Rusija kane približiti, jer i onako nisu baš u očitom neprijateljstvu, ali nisu baš ni u pravom prijateljskom odnosu, a kamo li saveznici.

Za Rusiju računa se ovako: Ona ima na skrajnom istoku Azije, da još konačno obratna sa Japanu, koji hoće da u kraljevima između Japana, Kine i Australije i istočne Sibirije (u kojoj vlada Rus) zagospoduju poput Englezke u drugim kraljevima. Pri takvom položaju teško bi mogli Rusija što opraviti proti našoj monarhiji, kad bi se stvari zaplele opeta na Balkanu, osobito u Turskoj. Zato traži približenje Austriji.

A za našu državu računa se ovako: Nemože Austro-ugarska monarhija računati na to, da bi baš proti volji Rusije mogla ijerati posve svojevollju politiku prema Balkanu i Turskoj.

A obima je stalo do toga, da se obdrž mir, jer kad kamen bacis, neznaš kamo će baš pasti. Zato bi bilo korisno obima, da se sporazume, kako će njihova politika biti prema balkanskim narodima i prema Turskoj, da se očuva mir.

Neki Niemci negledaju rado te pokuse približavanja između Austrije i Rusije. Ni Talijanima da nije po volji. Zato će biti proti tomu dosta podkopavanja i rovarjenja. Mi kao Slaveni moramo živo željeti, da se Rusija i naša država približe i dogovore trajno i iskreno. Jer ako Njemačko carstvo upliva na Austriju, da njezinim Niemcima nepade od sile ni vlas sa glave, ako Italija upliva tako u korist austrijskih Talijana, onda je dobro, da i stari stric Rus reće dobru besedu u korist naš Slavena Austrije. Tako bi svi narodi ove države imali vani po jednoga kuma i to bi bilo pravo.

Turska i Grčka.

Između Grčke i Turske Azije nahodi se veliki otok po imenu *Kandia ili Kreta*. Tamo ima po jeziku mnogo starosjedioca Grka, al ima i mnogo Turaka.

Turski sultan zapovjeda nad Kretom već nekoliko stoljeća, ali onako ne živo, već samo kao vrhovni gospodar, dočim ima Kreta svoje narodne poslanike i skupštinu i vladu. Ta vlada prisegla je pred nekoliko godina na zakon kraljevine Grčke i na narodno jedinstvo. Jer valja znati, da je Grk — Kandiot ljut, vruća krv, i mnogo se je puta digao na oružje, da se otrese turskoga gospodstva.

U kraljevini Grčkoj, kojoj su glavni grad Atine ima opet mnogo naroda i rodoljuba, koji kažu, da je bolje zlato na pol razderano, nego srebro od nova kovano, pa tvrde, da treba mater zemlju Grčku kraljevinu jediniti sa Kretom, ili bolje rekuć kćerku Kretu prisajediti majci domovini, da ne bude zlato na pol razderano.

Ali Turčin neda i pripravlja se na sve, a turskogr je askera, mili Bože, za deset puta koliko grčkoga vojnika. Nego dva lešnjaka orahu vojska, pak da se zarate Turska i Grčka, mogao bi skočiti na noge i crni Bugarije, naše junačko pleme od Balkana, i Karavlaška i Karabogdanska, pak eto plemena od Carigrada do Biograda. Velike se države toga boje, pa gledaju svakim boljim načinom, da prepreče rat između Turske i Grčke.

I još se nezna kako će svršiti, jer ovog mjeseca ima se sastati, mjesto redovitog malog sabora, *velika narodna skupština grka* u Atine. Ako i Kandiot pošalju svoje zastupnike, kao da su i oni od kraljeva Grčkoga ili helenskoga, eto lahko zla, jer kažu, da će Turska carevina u tom slučaju odmah povesti svoje vojnike u grčku Tesaliju. I onda bi mogao od iskre nastati plamen.

A nešto Grci kao da nemisle na dobro. Njihovi su ministri sada baš ljudi podvojni za pripojenje K ete. Ministar rata Corbaš i admiral mornarice Mijanbis baš su oba objavljeni od naroda i za veliko narodno jedinstvo. A novi ministar vanjskih poslova Kalergis baš je od starine Kandiot, jer mu se je djed rodio tamo.

Hrvatske zemlje.

U Banovini je ovako: Friedjungovim procesom u Beču, koj se je vodio ono tik pred Božić, sjajno je dokazano, da u Hrvata katolika ni starovjercera nije bilo

plaćenih ljudi, koji bi krenuli vjerom proti narodu i kralju i koji bi htjeli odtrgnuti od ostalih zemalja ove države kraljevstvo hrvatsko za Judin novac, kako je to tvrdio Friedjung i druga njemu slična čeljad proti nekim zastupnicima Banovine Hrvatske Slavenije a na čelu im Supilo Fran, koji neće da posve stave svoj narod pod Mađjara.

Kad je tako sjajno izašlo u korist onih banovinskih zastupnika, koji se zovu hrvatsko-srpsko udruženje, onda su i visoki ljudi u Beču stali promišljati, da treba Hrvatima dati barem, da malo slobodnije dišu.

U to je došla i sila mađjarska, da im se dađe mađjarska zapovjed u sve regimente, koje su od Stjepanove krune, makar da mončad i nije mađjarska. A Kralj neće da toga dozvoli.

Palo je ministarstvo Wekerlovo i imenovan je za ministra-predsjednika Khuen-Hedervary bivši ban hrvatski, jer se nadaju, da će on skrsiti objest Mađjara, kad je znao skrsiti pravice Hrvatske.

Grof Khuen-Hedervary sada hoće, da koliko toliko umiri Hrvate u Banovini. Zato mora da odstrani sadašnjeg bana baruna Pavla Raucha i njegov način vladanja i da bude imenovan drugi, narodu poćudniji ban i drugi, narodu poćudniji ministar za Hrvatsku Banovinu, pak da bude još ovaj mjesec sazvan sabor u Zagreb, da raspravi račune i proračune i da se onda dađe na raspravljanje izborne preinake. Tako, kad budete ovo čitali, barun Rauch već neće biti hrvatski ban, nego će ga zamijeniti ili Nikola plemić Tomašić ili grof Teodor Pejačević. Sva je prilika za ova dva, da jedan bude ban hrvatski, a drugi da bude hrvatski ministar.

Tomašića, koj je već bio hrvatski ministar računaju, da ima mnogo u glavi, a grofa Pejačevića broje na jedno četrdeset milijuna imetka, ponajviše u plodnoj slavonskoj zemlji. Vinogradi i šljivici njegovi, da su uzorno uređjeni. Čovjek je pravi vitez plemenita srca.

Iz Dalmacije čuju se ovi glasi: Naši su Hrvati tamo razdvojeni: jedni mekši, to je stara narodna stranka, a drugi ljuci, to je hrvatska stranka prava. Ova je po glasovima slabija u saboru u Zadru, pak se je proti sili, koju su joj činili oni od većine stala opirati, tim da je zavirala iiliti obstruirala svaki daljni rad saskorski, dok joj većina ne bude udovoljila u jednoj pravodnoj stvari glede izbora nekog zastupnika Ribićića. I bogme ovi po glasovima slabiji, toliko su govorili, i predlagali i raspravljali, da se je većina napokon pokazala preslabom, da im odoli.

I tako je došlo, da je sabor ovih dana odgođen, dok se nebudu kako dogovorili i smirili. Obstrukcije se redovito nesmije činiti po saborima, ali kad su većine saskorske takove, da krše red i odluke jur stvorene, tada se manjine moraju da ulove toga načina, to jest, obstrukcije.

Ona je zavor, koj neda napred, dok se zlo neopravi. A kad je napred zavor, onda zastupnik manjine može, ako hoće, i pjevati u saboru, jer je tvrd zakon, da

zastupnika, kad govori u saboru, nitko nesmije prećutati.

Iz slovenačkih zemalja ima se ovo: Sabor vojvodine *Kranjske* u Ljubljani bio je na okupu nekoliko dana do pred malo i učinio je mnogi zakon koristan za zemlju. Računa se da svih onih zakona Njegovu Veličanstvo neće potvrditi jer da im je Vlada u Beču protivna. Ali neke će ipak potvrditi, pak će narodu u Kranjskoj biti bolje.

Sabor vojvodine *Stajarske* u Gracu još je na okupu. U ovoj zemlji naroda je tako, da na tri Niemca dolaze dva Slovenci, a Niemci posve gospodare. Naši slovenački zastupnici pozivali su Niemce dosta krat, neka privole na neke stvari, da bude i Slovincima pravo; ali Niemci nisu htjeli. Onda su Slovenci na gradskom saboru, kao ono što smo pripovjeda li za pravaše u Dalmaciji, stupili također u obstrukciju, to jest, među zavore svaki čas s novimi raspravami, predlozi, glasovanji itd., pak većina njemačka nemože napred, da budu odlučene one stvari, koje će ona.

I tako, ili će morat zatvoriti sabor, ili će Niemci budi koliko morati popustiti Slovincima. To zadnje bit će pravo.

VIESTI.

Općinske stvari u Puli.

Proti izborima nedavno obavljenim za Općinsko zastupstvo, nije bilo rekursa na dobu s nikoje strane. Ni mi ga nismo podnesli premda smo imali dosta razloga, da nebi drugi, dosta onaj, što se je moralo birati po čisto starim poreznim propisima. Ali su narodu dodijali ti vijećni izbori, pak hoćemo da vidimo, kako li će se vladati to novo zastupstvo, koje će valjda već prvih dana korizme bit pozvano u sjednicu, da izabere načelnika (podestada) i vijećnike.

Talijani su dakako u većini, pak hoće da načelnik i njegov zamjenik bude od kamorine stranke. Dr. Varetton, koj do sada upravlja općinom, izjavio je, dok su još izbori tekli, da se on nebi primio načelnikstva. Onda su promišljali na Dra. Baseggio. Ali i on je rekao da neće. Pak su pomisljali na Dra. Bregato, ali kažu, da je nekamo odmaglio, samo da mu daju mira.

Sada računaju, da će se Talijani sporazumjeti ipak neka na svaki način bude načelnikom Dr. Varetton, a podnačelnikom Karlo Frank, bivši upravitelj pošte.

Nu čini se, da mornarica pita neka podnačelnik bude jedan od onih lo zastupnika, što su ih izabrali činovnici mornarice.

Ako je ljudim u istinu stalo do mira, kad je već Varetton rekao da neće, onda bi najpametnije, da vržu za načelnika Franka (koj se broji u Talijane) a za podnačelnika jednoga Hrvata, pak mir i Bog, a mornarica mogla bi u tom pitanju mirovati, jer onakva dva prva u obćini, nebi i tako mornarici činili krivo, a obje narodnosti bile bi dostojno zastupane.

Nebude li tako, i nebude li općina Pula od sada pravednija nam Slavenima, učiniti će s sve mogućer, da dodje jedan kraljev komisar, koj bi poznao jezike i upravu, te bi uređio ovu nesretnu općinu. Što će nam varavi obćinski izbori, ako se neima jedanput početi čistiti onako pravom, dobrom, tvrdom metlom?

Upravni odbor općinski imao je sriedu svoju posljednju sjednicu.

Znamenitoga nije odlučeno (što se znađe) ništa, osim tri stvari i to:

Prvo, neka se pita vladu, da preuzme na državni, to jest dakle i (na) naš trošak, općinsku gimnaziju što su ju pred par godina ustanovili u Puli troškom općine i pokrajine, dakle i našim. O hrvatskoj kakovoj školi g. Dr. Varetan nije ni pisao. Zapisali smo mu to »na rovaš«.

Drugo: odlučili su umoliti Vladu neka bi ona utjerivala također »soldo pigioni«. Kako je Austrija dobra, kad ju trebaju!

Treće: izjavili su se sporazumni, da Premantura i Medulin i Altura dobiju svaka svoju vlastitu upravu općinskog imetka i svoj upravni Odbor. Ta je dobra i bila je zadnja dobra; neka te naše općine skrbje svaka svoju skrb. Bit će bolje za njih.

Šteta, da to već nisu pitali i Perojci za svoju općinu. — Mogli bi skrbnom i mudrom domaćom upravom biti koristniji, nego li jesu. Dočim su Medulin i Premantura (bez zamjere rečeno) i sami malo krivi, što su izgubili svoje uprave, koje su već imali, osobito nam je drago, što će ju dobiti i Altura, pak će viditi, kamo ju je dovela kamora. Ali zdrav narod može popraviti mnogo zlo. Daj Bože tako!

Mjesec.

Omladina — Sokol — Dalmatinski Skup — Čitaonica.

Kako je ovogodišnji mesopust vrlo kratak, obćine zabave naših društava redaju se jedna za drugom.

»Hrvatska Omladina« imala je 15 januara svoj ples. Uspio je vrlo dobro. Dvorana je bila krásno okćiena.

»Prvi Istarski Sokol« dao je svoj obćigatni veliki ples utorak 1. februara. I taj je ispao sjajno, bilo po ućeću, bilo po uredu dvorane, bilo po pristupu. Admira-la Rippera, kojega se na te plesove kao predstavnika mornarice uvijek poziva, zastupao je njegov drug kontre-admiral pl. Bourgignon, a grofa Attemsa upravitelja kotara (koj je u žalosti) zastupao je namjestnički komesar g. Paze. Naše »Kolo« odigrali su krásno.

»Dalmatinski skup« sa svojim Nikom Mardešićem na ćelu, iskazao se je osobito i ove godine sa svojim sjajnim plesom od prošlog ćetvrtka. Bilo je dosta crven-kapa.

Zabavu je pohodila gospođa odsutnog admira-la pl. Rippera sa ćerkom i prati-licom, i mnogo drugih ćtmenih lica njez-nog spola. Od obćlastnika vidjeli smo ad-mira-la Zieglera, i Šukćia, i drugih viših ćtaćnika od mora i kopna.

Sve te zabave bile su dakako u velikoj dvorani »Narodnog Doma«.

U istoj dvorani pak imali smo prošle dvie nedjelje također našu narodnu specialitetu »pucki ples« na sopile i na mje-sać. Dvorana je premalena za onolik na rod, kolik se sakupi na te pleske plesove.

»Prvi istarski Sokol« daje utorak na zadnji dan mesopusta svoju tradicionalnu »maskaradu« dakako samo za ćlanove i pozvanice.

»Ćitaonica« u Puli daje veteras svoj »bيلي ples«. Bيلي zato, jer će biti tako ubraćena velika dvorana »Narodnog Doma«

i plesatćice odjevone u bيلي. Plesati će se i naše obćljubljeno »Kolo«, i »Beseda«. Na-dati se je dobrom broju, tim viće, što je to — izuzamći malo p'esne škole nedjeljne — jedini ples ćitaonica.

Plesni vjenćić.

U ponedjeljak 7. t. m. priredjuje puljska skupina poćtanskih i brzojavnih namje-stenika u gornjoj dvorani »Apollo« u 8/1, sati na večer plesni vjenćić. Svira glazba ratne mornarice. Ulaz 2 krune za obitelj.

Vjenćao se.

Nazad dana vjenćao se je u Lin-daru gosp. Josip Stihović ravnatelj ureda Istarske Posujilnice u Puli, sa gospojicom Zorkom Fabrisovom iz Lindara.

Danas po podne stupili su u ženidbeni zakon: gospojica Polđi kći našega vried-nog Antonina Zemana, ćeća, višeg po-slovodje pri vojnom gradjevnom uredu i g. Fran Salkowitsch umirovljeni stroje-vođa c. i k. mornarice.

Bilo ćestito obim parovima.

Razne.

Od naše mornarice.

Ovih je dana uprava škvera »Stabilimento tecnico« u Trstu izrućila našoj ratnoj mor-narici posljednju od šest novosagrađenih torpednjaća. Pokusi o dobroti i brzini plovitbe dali su najpovoljniji uspjeh. Do-ćim je do pred par godina bilo dobro, ako je torpednjaća plovila brzinom od 22 morske mile, pognale su ove nove do 28, dapaće, malo posiljene, ćak do 29 i pol morskih milja na uru.

Nekoji prigovaraju, da u prednji dio novih torpednjaća odvise proljeva more, ali to će biti od silne brzine, koja se je to polućila pri pokusima. A valjda će buduće novije konst-ukcije znati popraviti koliko se daće i tu nepriliku.

Velika nesreća u rudniku.

U Primeru, državni Kolorado, sjevero-amerićki saveza dogodila se je ovih dana golema nesreća.

Rudnik kamerog uglja upalo se je i zadušio, što se do sada znađe, sedam-đeset i pet ljudi. Ali ne samo zadušio, nego su hrleć prema izlazu, kao ćvor stisnuto jedan do drugoga, izgorili, tako da jih nije moguće prepoznati.

Amerikanci nisu bać svuda toćni glede lićtina i oćevidnosti pak će se teško znati bać sve, koji su poginuli. Na žalost uz većinu Talijana, ima biti medju mrtvimi također naših hrvatskih ljudi.

Dva Hrvata krivo sudjena.

Pišu hrvatske novine, što izlaze u Ame-rici, grozan jedan ćin. Pred pet godina (1904) našli su umorenog nekog podu-zetnika Fergusona. Pala je sumnja na 2 Hrvata, nekog Kovaćevića i Petrovića. Kovaćevića je sudilo na smrt, a Petro-vića na 20 godina teške tamnice. A sada ćto nedavno neki Talijan Vastelo izdao se je, da je on uz dva druga poćinio ono gruboćno umorstvo i da su ona dva Hr-vata po krivici bili o-sudjeni. Eto, kako i sudovi mogu ljuto pogrećiti. Zato bać imaju pravo oni, koji kažu, da je bolje, ako i stotina krivih zloćincev izbjegne smrti, nego da jedan pravednik bude krivo na smrt sudjen.

DOPIS.

Oluja u Baćki. 25. sijećnja u jutro vladala je u Baćki takova jugovina, uz veoma visoko more, da je skoro jedne dio Baćke nastradalo. 54 kuće su bile u pogi-belji, da ih more podkopa, pak da se u more poruće.

More je polivalo preko krovova nekoih kuća, a u konobama i u prizemnim sta-novima bilo je poplavljeno visokim mo-reni, tako da su pivali pojedini predmeti a osobito baće napunjene vinom, kao da prave izlete iz jednoga kuta u drugi. Ima u tim loćtima i razbijenih baćava, a nji-hovu sadržinu isplio ćedno more. Kod svega toga mi smo ćekali na katastrofu, koja će moćda zadesiti Baćku. Obćina je već imala namjeru zatvoriti sve stanove, nalazeće se u tom pogibeljnom podrućju, a nekoi općinari staviće joj svoje stanove na raspolaganje, da moće smjestiti u nje za ćas moćda beskućnike.

»Naša Sloga« od ćetvrtka piše:

Obćina već mnogo godina pita, da se ispod tih kuća nabaca nasip, koji bi stilio naše kuće od ovakvih nepogoda. Taj na sip udaljen bi bio više metara od kuća, pak bi obćina tako mogla dobiti i lijepu prolaznu, a osobito kolnu cestu, koja joj manjka, i radi koje dolazi do neprijatelj-stva izmedju ove obćine i njezinih pod-obćina. Ali da! C. k. vlade na sve nje zine molbe i na sve one nar. zastupnika oglućise se. Neznam, koji bi bio krivać, kad bi se dogodila nesreća, te se porućile sve one kuće i pod svojim ruševinama zatrpale svoje stanovnike. — Dok je na vrijeme, nek se naše visoke oblasti maknu, jer ove nije za sport, nego je najnućnija potreba, kojoj su dućne naše oblasti za dovoljiti. Da u tim kućama stanuju pri-vilećirani narodi, ej, te bi onda od davna obranjene bile. Ali u tim kućama stanuje naš narod, naš siromašni tezaćki ali uvijek poćteni narod, pak za ovaj se narod ne-treba toľno brinuti. Mrtvicama sa gospo-skog stola nas pitaju. Ali, kad je poreze za pobirati, onda se dobro sjećaju tog na-roda, kad treba voćništva, eto ih opet po-nase sinove, koje ubrajaju medju naj-vrednije voćnike c. i k. bojne mornarice. Kaće se: »Bogu boćje, a Caru carevo!« a ja velim k tomu i »svim narodima jed-naće pravice«.

Nadam se, da će ipak, još na vrijeme se odjaviti te Visoke c. k. vlade tućnom vapaju ovog dobrog naroda, te mu pri-skoćiti u pomoć, dok još nije prekasno. Ako ne priskoće u pomoć, dok se pomoć može, moće se lahko dogoditi, da ih svijet osudi na katastrofu Baćke. Treba se sjetiti, da su i ovi ljudi, pak da rado ne-ginu pod ruševinama vlastitih domova.

Za sada dosla, a javit ću Vam već u svoje vrijeme, da li je sve ovo, što se poduzelo od strane Obćine, zastupnika i pojedinaća ostao glas vapijućega u pu-stinji«.

A mi dodajemo: Samota i to put samota, da se na mnogokratne preporuće i molbe naših zastupnika, a osobito prof. Spinića, pomorska oblast nije maknula, da jednim zgodićnim nasipanjem obale osi-gura obćstanak onako vriednog i siro-maćnom pućanstvu i njegovoj poćtjibini!

Budući broj »Omnibusa« izaći će drugi subotu 12. fe-brara, po mogućnosti na ei-jelom arku.

Zadovoljstvom javljamo, da smo primili znamenitu zbirku raznovrsnih hrvat-skih puckih pjesama iz Istre i da će se ćim prije poćeti tiskati, ili u ovom listu, ili u »Našoj Slogi«, a onda iz-dati će se posebiće, kao ona toľi obćljubljena i sada već vrlo riedka zbirka, što ju je izdala »Naša Sloga« već prije 30 godina.

PARTE-ITALIANA.

Il trialismo. I tedeschi.

Nell'ultimo numero abbiamo esposto il conceto di ciò che comunemente si dice il problema jugoslavo nella monarchia degli Absburgo e dal lato storico-diplomatico si compendia nel concetto della ricostituzione del Regno della Croazia.

Abbiamo detto pure che, nel mentre in Germania le opinioni sulla soluzione di questo problema sono per lo meno divise, in Austria c'è un partito tedesco assolutamente contrario all'idea del trialismo. Sono questi i tedeschi radicali delle provincie alpine, pangermanisti per eccellenza e più tedeschi di quello che i tedeschi veri dell'impero germanico. Fra i più ragguardevoli dell'or detto partito ce ne sono alcuni i cui genitori parlavano ancora lo sloveno ed erano figli di stirpe slava. Questi tali sono i più arrabbiati, come avviene di solito di renegati cresciuti sotto l'influenza di una lingua diversa e di una educazione assolutamente antinazionale.

Il programma di questi radicali tedeschi delle provincie alpine si è la germanizzazione totale della Stiria, Carintia e Carniola, di tutto il Litorale e della parte del Tirolo abitata dagli Italiani.

Questi radicali tedeschi calcolano (dal loro punto di vista logicamente), che per divenire padroni del porto di Trieste e con esso dell'Adriatico orientale, conviene che i paesi contermini estendendosi fino alle regioni d'indubbio carattere germanico, divengano anche nazionalmente tedeschi e che quindi agli slavi dei paesi contermini non si debba dare assolutamente una posizione nella Stato, mercè la quale potrebbero difendere con qualche vista di buona riuscita, la propria esistenza nazionale. Quindi in prima linea quei tedeschi radicali sono nemici implacabili dell'idea del trialismo, vale a dire di un raggruppamento dei croati e stirpi affini al sud della Monarchia in una unità con larga autonomia nel nesso dell'impero degli Absburgo.

Tanta è la paura dinanzi al trialismo che i tedeschi radicali nella loro propaganda nazionale politica, veggono l'avverarsi di quell'idea ancor forse moltolontana, anche nelle più insignificanti manifestazioni della vita pubblica. Se quindi un ministro della Giustizia austriaco, tedesco, nomina nella Carintia o nella Stiria un Giudice che conosca bene oltre alla lingua tedesca, anche la slovena, quel ministro è traditore della patria e della nazione. Se il pelacco ministro delle finanze non nominasse un tedesco a capo di qualche dicastero importante del Litorale, egli sarebbe per i tedeschi radicali il più grande russofobo e così via.

Quanto si fa per la germanizzazione nelle scuole, non occorre dirlo, perchè noto tutti orbi. E così avviene in tutti i rami della pubblica amministrazione.

Noi siamo ben lontani dall'idea di opporsi allo studio della lingua tedesca e di non volere sapere dei grandiosi risultati ottenuti dalla civiltà dell'elemento germanico negli ultimi cento anni. Ma una politica di forza, di sopraffazione, di ingazione assoluta, come li fanno i tedeschi radicali, coadiuvati assai spesso ed in misura incredibile dai fattori governativi, è addirittura qualche cosa di ributtante. Quanto più bello e più proficuo per entrambe le nazioni non sarebbe una civilizzazione vera, nobile, senza coercizioni di sorta!

DRUŽBINE OLOVKE

dobivaju se u tiskari

LIGINJA i dr. - PULA

VIA GIULIA 1

ZAHVALA.

Gospodinu

Antunu skri

upravitelju luke

u NOVOM (Vinodol).

Na Vašem nastojanju i agilnoj poštivosti koju ste mi iskazali prigodom velike oluje juga, koja je dne 25. januara t. g. užasno bjesnila, te mene i moj brod u velikom pogibelj stavila, izrazujem Vam ovime moju najdublju zahvalnost.

No'vi, 30. januara 1910.

Josip Kanaletić
vlastnik i gospodar broda
„S. Giuseppe“.

Jeftino česko

PERJE

za krevete.

5 kg. novo čihano K 960, boja K 12 —
biele pahuljice čihane, 18" — „ 24" —
kao snieg biele pahuljice čihane „ 30" — „ 36" —
razlašile se franko pouzrećem.

Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu
tovar. troška.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.

Preporučamo našim obiteljima
Kolinsku cikoriju.

Pozor!

Pozor!

50.000 para cipela.

4 para cipela samo za K 8 —.

Radi obustave plaćanja nekolicini većih tvornica, ovlašten sam jednu oveću zalihu cipela izpod cijene. — Svakomu čovjeku šaljem 2 para muških i 2 para ženskih cipela na vrhu iz crne ili žute kože sa čvrstim poplatima, moderne i elegantne mode točno po pripisanoj mjeri.

Sva 4 para stoje samo K 8 —

Razlašile pouzrećem

J. Zweig's Schuh-Export

KRAKOV br. 88/75

Promjena dozvoljena, a na zahtjev vraćam i novac.

Svi oni bolesnici koji nemaju
apetita sa je
sti, koji trpe na slaboj pro-
bavi, zatvaranju, žgaravici,
stvaranju prekomjerne kiseline
u želucu, glavobolji i grču
pijući izvrstne

Želudčane kapljice

lijeke k svetom Ćirilu i Me-
todu u Pazinu posređuju svo-
m narušnom zdravlju prijašnju
jakost i svježinu.

Ciena 6 bočica 2 K 60 fl
12 „ 4 „ 80 „

Nadalje lijeke posređuju sljedeće ličeve: Švedske kapljice, boce po
1 i 2 K; Mazilo proti kostobolji, 1 K; Ljekovito Kina vino, 1 boca K 1-60 fl.
Naputak o uporabi priložen je svakoj bočici.

Svi oni bolesnici koji trpe na
kašlju, pluć-
nom kataru, teškom dihanju,
slabosti i bljedosti preporuča
se izvrstno

bakalarevo ulje priprav-
ljeno sa željezom.

Ovo ulje pripr. ruč. se oso-
bitu za slabu i slabokrvnu
djecu jer je isto tako i do-
pripravljeno da ga i naj-
jegliji bolesnik lahko piti
može. — Dobiva se samo u lje-
karni k svetom Ćirilu i Me-
todu u Pazinu (Istra) s
poštarskim pouzrećem ili ako
se novac unaprijed pošalje
1 staklenka 2 krune

Br. 435.

Oglas natječaja.

Otvara se natječaj za mjesto dnevnitara
kod pokrajinskih ureda sa mjesečnom pla-
ćom od 90 kruna. Prednost imat će na-
tjecatelji iz pokrajine Istre, koji su svršili
koju nižu srednju školu i koji mogu dok-
azati, da poznaju zemaljske jezike i da
znaju pisati na stroju

Molbe imadu se podnijeti potpisanim
do 31. januara 1910.

Zemaljski odbor za Istru.

Poreč, dne 13. januara 1910.

Zemaljski kapetan: Dr. Rizzi.

Br. 139.

Raspis natječaja.

Ushljed zaključka Obćinskog vijeća 6.
siječnja 1910. raspisuje se natječaj na drugo
mjesto obćinskog liječnika u Komizi, uz
godišnju plaću K 2400.— za obćinsku
službu, pravom na mirovinu u smislu za-
kona od 28/1899 P. Z. L. Broj 8; 2000
kruna na godišu u ime nadoknade za pri-
vatnu kondotu, sve izplativo iz obćinske
blagajne u j. dnake pr. dpladne mjesečne
druke i sa se kruna 100 — koncem
svake godine u ime odštete za liječnički
instrumentarij.

Liječnje nepripadnika, stanujući u ob-
ćini, ide na korist liječnika.

Za posjele van Komize u razna selja
do 1500 duša, liječnik primati će za bo-
lestnike upisane u obćinskoj kondoti,
laku glasovanu od obćinskog Vijeća i od
redjenu prama dalečini u sjednici 6. t. m.
K tomu i prevozna sredstva sve na teret
stranaka; dočim za bolestnike izvan ob-
ćinske kondote, imati će pravo liječnik
da se naplati o obćinj.

Natjecatelji podneti će svoje molbe na
ovo Obćinsko Upraviteljstvo do 15. veljače
1910, po kriekupljene dokazima svoga uspo-
sobljenja na univerzalnoj medicini, ovla-
šćenje na vršenje liječništva u zemljama
zastupanim na Carevinskom Vijeću i po
znavanje hrvatskog jezika.

Od Obćinskog upraviteljstva
Komiza, 23. siječnja 1910.

Načelnik

Prisjednik

A. Martinis

R. Marinković

Pomozimo svoga!

Gosp. Frano Rendić, nećak slavnog
našeg kipara, akademički slikar i de-
korator, došao bi u Pulu, a bude li posla
ovdje bi se i nastanio.

Vrstan je u svome poslu a umjeren u
zahijevima.

Svi naši ljudi, koji bi trebali slikara za
sobe, ćuštanske table i reklame, naši sve-
ćenici u Istri za svoje crkve, neka izvole
javiti svoje možebitne potrebe g. Petru
Vrankoviću u Puli (Narodni Dom).

Preporučamo našeg čovjeka. Svaki ne-
odvisni čovjek više, steč vina je za na-
rednu stvor u gradu Puli.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadružnih dielova jedan ili više
po kruna 2.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te
plaća od istoga 4 „ 5 „
dinto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog
odkaza, a iznos od 1000 K
odkaza, uz odkaz od 8 dana

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku
ili na mjenice
i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9 — 12 sati prije podne i 3 — 6 sati
poslije podne; u nedjelju i blag dane
zatvoreno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u viale Carrara vlastita
kuća (Narodni Dom) prvi pod dno, gdje se
dobivaju pouzreć informacije.

Ravnateljstvo.

NOVO!

NOVO!

HOTEL ELISABETTA

PULA, via Arena br. 1.

Vis-à-vis Arene.

Vlastnik: Frane Barbalčić

sasna nanovo i moderno uređen, sa liepim i zračnim sobama, oprem-
ljenim sasna novim pokućstvom i posteljnom.

Sasna u blizini parobrodarske stanice, postaja tramvaja, blizu
kolodvor.

Poslužba brza i točna, cijene vrlo umjerene. — Ulaz sa ulice
Arena br. 1 i sa restauracije piazza Ninea br. 1, vlastništvo istog
gospodara.

Preporuča se našem obćinstvu uz geslo: SVOJ K SVOMU!

OPĆINSKA ŠTEDIONICA

— u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA). —

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, podjamčenjem cijelo
kupne imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamaćuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, eskomptira mjenice i vrši
ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje
novaca šalje besplatno.

Josip Blašković

PULA, ulica della Valle br. 11, Telefon br. 21.

Veliko skladište kamenog ugljena prve vrsti za peći i štednjake, sladkog
(brkavog) ugljena i gorivog drva. — Roba se dostavlja u kuću besplatno.
Preporuča svoju dobru robu. Cijene umjerene.

Naručbe izvršuju se točno i besplatno.

Za jesen i zimu

— preporuča tvrdka —

:: BOHINEC i drug ::

(iza crkve sv. Antona novoga)

svoje bogato skladište gotovih odjela za gospodu i dječake, te razne
novosti u konfekciji za dame i djevojčice.

Solidna postuga. (Odijela po mjeri.) Cijene vrlo nizke.

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!